

Міністерство освіти і науки України

Національний університет
«Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»

Навчально-науковий інститут фінансів, економіки,
управління та права
Кафедра фінансів, банківського бізнесу та оподаткування

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ПОЛТАВСЬКА ПОЛІТЕХНІКА
ІМЕНІ ЮРІЯ КОНДРАТЮКА

ЕКОНОМІЧНА БЕЗПЕКА: ДЕРЖАВА, РЕГІОН, ПІДПРИЄМСТВО

Матеріали X Міжнародної
науково-практичної конференції

13 травня 2026 р.

Полтава
2026

Література

1. Азаренков Г. Ф. Вплив цифровізації обліково-аналітичної системи на управління підприємством. *Інтелект XXI*. 2025. № 1. С. 11–16.
2. Savić B., Pavlović V. Impact of Digitalization on the Accounting Profession. *Digital Transformation of the Financial Industry: Approaches and Applications. Contributions to Finance and Accounting*. Springer, Cham. 2023. P. 19-34.
3. Зубенко В. М. Розвиток систем обліково-аналітичного забезпечення в умовах цифрової трансформації інформаційної індустрії. *Український журнал прикладної економіки та техніки*. 2024. Том 9. № 3. С. 102–106.
4. Пелех У., Тенюх З. Вплив цифровізації на облік і звітність підприємства: переваги, виклики та стратегії впровадження. *Вісник Хмельницького національного університету* 2024. № 2. С. 419–424. URL: [file:///C:/Users/EduWorker/Downloads/VKNU-ES-2024-N2\(328\)+419-424.pdf](file:///C:/Users/EduWorker/Downloads/VKNU-ES-2024-N2(328)+419-424.pdf) (дата звернення: 30.04.2026).

УДК 338.24:004:351.863

Глушко Аліна Дмитрівна,
кандидат економічних наук, доцент
Білько Станіслав Сергійович¹,
доктор філософії
Пишненко Єлизавета Володимирівна,
студентка

Національний університет «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»

ЦИФРОВІЗАЦІЯ ЯК ЧИННИК ТРАНСФОРМАЦІЇ СИСТЕМИ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ДЕРЖАВИ: МОЖЛИВОСТІ ТА ЗАГРОЗИ

Цифрова трансформація світової економіки супроводжується поширенням штучного інтелекту, технологій великих даних, хмарних сервісів, цифрових платформ, електронної ідентифікації та автоматизованих систем управління. Цифровізація охоплює усі сфери соціально-економічного життя суспільства, формуючи ряд стратегічних переваг. Так, впровадження електронних державних сервісів, цифрових реєстрів, автоматизація податкового й митного адміністрування, електронні закупівлі та цифровий документообіг сприяють підвищенню прозорості управлінських процесів, зниженню транзакційних витрат, скороченню можливостей для корупційних практик і посиленню контролю за рухом фінансових ресурсів [1]. Використання цифрових платформ, електронної комерції, хмарних сервісів, системи управління ресурсами підприємства, онлайн-комунікації та цифрові фінансові інструменти розширюють можливості бізнесу щодо адаптації до кризових умов. Цифрова трансформація безперечно посилює стійкість малого і середнього бізнесу в умовах війни, коли підприємства стикаються з фізичним руйнуванням активів, логістичними обмеженнями, нестабільністю енергопостачання та вимушеним переміщенням. Крім того, цифровізація стимулює формування нових секторів, розвиток ІТ-індустрії, оборонних технологій, фінтеху, GovTech-рішень, цифрової освіти та високотехнологічного підприємництва.

¹ Тези підготовлено в межах виконання НДР молодих учених «Розробка стратегії цифрового майбутнього України: безпековий вимір економічного розвитку», державний реєстраційний номер 0126U000632

Водночас цифровізація має амбівалентний характер, оскільки поряд із новими можливостями вона генерує специфічні загрози. Серед них – зростання кіберризиків для критичної інформаційної інфраструктури. Кібератаки на державні реєстри, фінансові інституції, енергетичні системи, транспортну інфраструктуру, телекомунікації або промислові об'єкти можуть спричинити масштабні економічні втрати, порушення функціонування державних сервісів, дестабілізацію ринків і зниження довіри до інституцій. Стратегією кібербезпеки України безпечний кіберпростір визначено однією з передумов захисту інтересів особи, суспільства і держави, а також функціонування національної системи кібербезпеки [2].

Суттєвою загрозою є також технологічна залежність від іноземних постачальників програмного забезпечення, обладнання, хмарних сервісів і цифрових платформ, яка може створювати ризики несанкціонованого доступу до даних, зовнішнього контролю над критичними сервісами, припинення технічної підтримки або обмеження доступу до ключових технологій в умовах геополітичної нестабільності. Тому в системі економічної безпеки особливого значення набуває технологічний суверенітет, що передбачає розвиток власних цифрових рішень, підтримку національного ІТ-сектору, захист критичних даних [3] і диверсифікацію технологічних постачальників.

Окремий блок загроз пов'язаний із захистом персональних даних, комерційної та державної інформації. Концентрація великих масивів даних у цифровому середовищі підвищує ризики їх незаконного використання, промислового шпигунства, фінансового шахрайства, маніпуляцій поведінкою споживачів і впливу на суспільно-політичні процеси. Недостатній рівень цифрової грамотності населення та бізнесу посилює ці ризики, оскільки створює сприятливе середовище для фішингу, соціальної інженерії, шахрайських схем і витоку конфіденційної інформації.

Цифровізація трансформує і ринок праці, що також має безпосередній зв'язок з економічною безпекою. Автоматизація окремих процесів, поширення штучного інтелекту та платформної зайнятості змінюють структуру попиту на робочу силу, підвищуючи значення цифрових компетентностей [4]. За відсутності ефективної політики перекваліфікації та розвитку людського капіталу це може поглиблювати цифрову нерівність, посилювати дисбаланси на ринку праці й формувати нові соціально-економічні ризики.

Таким чином, цифровізація формує новий вимір економічної безпеки, у якому критичного значення набувають захищеність даних, надійність цифрової інфраструктури, стійкість інформаційних систем, кібербезпека, технологічна незалежність і здатність держави використовувати цифрові інструменти для прогнозування та нейтралізації ризиків [5]. Цифровий розвиток потребує не лише розширення доступу до технологій, а й формування відповідної інфраструктури, інституцій, цифрових навичок і захисних механізмів для безпечного використання цифрових інструментів державою, бізнесом і громадянами [6].

З огляду на зазначене, трансформація системи економічної безпеки держави в умовах цифровізації має ґрунтуватися на комплексному підході та включати розвиток національної цифрової інфраструктури; посилення кіберзахисту критичних секторів; удосконалення нормативно-правового регулювання цифрових активів, даних і штучного інтелекту; підвищення цифрової грамотності населення та бізнесу; підтримка вітчизняного ІТ-сектору; розбудову захищених державних реєстрів; формування системи моніторингу цифрових ризиків; інтеграцію стандартів кібербезпеки в діяльність органів влади, підприємств і об'єктів критичної інфраструктури.

Отже, стратегічним завданням держави в умовах прискорення цифрової трансформації є формування безпечного, стійкого та суверенного цифрового

середовища, здатного забезпечити захист національних економічних інтересів в умовах глобальної технологічної конкуренції та воєнних викликів.

Література

1. Onyshchenko, S., Hlushko, A., Kivshyk, O., & Sokolov, A. (2021). Shadow economy as a threat to economic security of the state. *Economics of Development*, 20(4), 24–30. DOI: [https://doi.org/10.57111/econ.20\(4\).2021.24-30](https://doi.org/10.57111/econ.20(4).2021.24-30).
2. Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 14 травня 2021 року «Про Стратегію кібербезпеки України»: Указ Президента України від 26.08.2021 № 447/2021. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/447/2021>.
3. Onyshchenko S., Maslii O., Hlushko A. Digital and Economic Security of the State Under Global Threats. *Lecture Notes in Networks and Systems*. 2025. Vol. 1338. Pp. 580–602. DOI: <https://doi.org/10.1007/978-3-031-89296-7>.
4. Бараняк І. Цифрова трансформація ринку праці та розвиток альтернативної зайнятості в карпатському регіоні України. *Економіка та суспільство*. 2026. (84). DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2026-84-35>.
5. Onyshchenko S., Zhyvylo Ye., Hlushko A., Bilko S. Cyber risk management technology to strengthen the information security of the national economy. *Naukovyi Visnyk Natsionalnoho Hirnychoho Universytetu*. 2024. Vol. 5. P. 136–142. DOI: <https://doi.org/10.33271/nvngu/2024-5/136>.
6. Глушко А., Янко А., Білько С. Цифрова трансформація бізнес-процесів: безпековий аспект. *Цифрова економіка та економічна безпека*. 2025. 2 (17). 160–166. DOI: <https://doi.org/10.32782/dees.17-26>.
7. Danylyshyn B. M., Onyshchenko S. V., Maslii O. A. (2019). Socio-economic security: modern approach to ensuring the socio-economic development of the region. *Economics and Region*. Vol. 4 (75). Pp. 6–13.

УДК 368.212:338.2:004

Маслій Олександра Анатоліївна,

кандидат економічних наук, доцент

Коломієць Дар'я Сергіївна, студентка

Національний університет «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»

РОЗВИТОК РИНКУ КАСКО УКРАЇНИ В УМОВАХ ЦИФРОВІЗАЦІЇ ЯК ЧИННИК ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ДЕРЖАВИ

У сучасних умовах воєнного стану, економічної нестабільності та стрімкої цифровізації фінансового сектору ринок добровільного автострахування КАСКО набуває особливого значення для забезпечення фінансової та економічної безпеки власників транспортних засобів. Зростання вартості автомобілів, дефіцит запчастин і підвищення ризиків пошкодження транспорту обумовлюють збільшення попиту на якісні страхові послуги. Водночас цифрова трансформація страхового бізнесу змінює підходи до обслуговування клієнтів, врегулювання збитків та формування конкурентних переваг страховиків [1].

Сегмент КАСКО страхування на страховому ринку України у 2025 році становив близько 22,14% за обсягами зібраних страхових премій [2], акумулюючи значні фінансові ресурси та суттєво впливаючи на перерозподіл ризиків між учасниками економічних відносин [3]. Сформовані конкурентні переваги провідних